Warszawa, dnia 9 czerwca 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 9.06.15.
nr 2318 podpis

BM-WP.072.237.2015

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 10.06.15
nr 3665 podpis

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przesłane przez Ministra Spraw Wewnętrznych, przy piśmie z dnia 20 maja 2015 r. (BMP-0724-3-4/2015/EW), oświadczenie złożone przez Senatora RP Pana Rafała Muchackiego podczas 74. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 maja 2015 r. w sprawie *możliwości podejmowania decyzji przez władze lokalne w sytuacjach kryzysowych* (BPS/043-74-3207/15), uprzejmie informuję, że w związku z ogromnymi stratami, jakie spowodowały zdarzenia klęskowe mające miejsce w 2010 r., niezbędne było skierowanie szczególnej pomocy do podmiotów poszkodowanych. Przygotowany został szereg rozwiązań prawnych związanych z usuwaniem skutków zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej. W szczególności wskazać należy na ustawę z dnia 24 czerwca 2010 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r.* (Dz. U. Nr 123, poz. 835, z późn. zm.). Ustawa ta zawierała uregulowania odnoszące się zarówno do osób fizycznych i osób prawnych, jak i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które na skutek powodzi lub osuwisk ziemi doznały szkód majątkowych lub utraciły, chociażby czasowo, możliwość korzystania z posiadanej nieruchomości lub lokalu. Podkreślić należy, ze ww. ustawa ma zastosowanie do skutków zdarzeń mających miejsce tylko w 2010 r.

Uwzględniając doświadczenia związane z udzielaniem pomocy poszkodowanym podczas powodzi z 2010 r., opracowany został projekt ustawy określający rozwiązania, które będą mogły znaleźć zastosowanie w przypadku wystąpienia innych powodzi w przyszłości. W konsekwencji prac nad tym projektem, dnia 16 września 2011 r. przyjęta została ustawa *o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi* (Dz. U. Nr 234, poz. 1385, z późn. zm.). Akt ten przewiduje m.in.:

1) umożliwienie zbywania nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na cele mieszkaniowe na rzecz poszkodowanych w trybie bezprzetargowym;

2) możliwość przeznaczenia środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych m.in. na: utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zakup sprzętu rehabilitacyjnego utraconego w wyniku powodzi oraz usuwanie barier architektonicznych powstałych w wyniku powodzi;
3) udzielanie pożyczki z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na refundację wynagrodzeń pracowników;
4) zwolnienie od podatku dochodowego oraz opłat administracyjnych;
5) zastosowanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych;
6) udzielenie preferencyjnych, umarzalnych pożyczek dla przedsiębiorców w kwocie do 50 tys. zł finansowanych ze środków budżetu państwa;
7) możliwość otrzymania przez gminy dotacji przeznaczonej na zadania własne związane z usuwaniem skutków powodzi w wysokości do 100% wartości zadania, jeżeli straty poniesione przez gminę przekroczyły 50% planowanych dochodów własnych za rok poprzedzający rok wystąpienia powodzi;
8) udzielanie gminom z budżetu państwa dotacji w wysokości równej sumie wypłaconych członkom ochotniczej straży pożarnej ekwiwalentów za uczestnictwo w działaniu ratowniczym związanym z powodzią;
9) zniesienie obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego w przypadku odbudowy, remontu lub rozbiórki urządzeń wodnych, uszkodzonych lub zniszczonych na skutek powodzi;
10) udzielanie pożyczek poszkodowanym przedsiębiorcom w wysokości do 50 tys. zł na usuwanie szkód w rzeczowych aktywach trwałych lub obrotowych powstałych w wyniku powodzi.

Rozwiązania przewidziane ww. ustawą mogą być stosowane w przypadku wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia określającego wykaz gmin lub miejscowości poszkodowanych w wyniku wystąpienia powodzi, na terenie których stosuje się szczególne rozwiązania określone w powołanej ustawie. Rozporządzenie to wydawane jest, na podstawie danych przekazanych Prezesowi Rady Ministrów przez właściwych wojewodów, w przypadku wystąpienia powodzi o rozmiarach powodujących konieczność zastosowania szczególnych rozwiązań określonych w ustawie, gdy środki zastosowane przez właściwe organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego okazały się niewystarczające.

Szczególnie intensywne i długotrwałe opady atmosferyczne mające miejsce w 2010 r., powodujące powodzie i powstawanie osunięć mas ziemnych, wskazały na konieczność uelastycznienia obowiązujących uregulowań prawnych w zakresie uproszczenia procedur i przyspieszenia procesu odbudowy zniszczonych i uszkodzonych przez żywioł obiektów budowlanych, a także wprowadzenia nowych regulacji ograniczających w przyszłości negatywne skutki działania żywiołu. Dnia 6 sierpnia 2010 r. znowelizowana została ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. *o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek*

obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. Nr 84, poz. 908, z późn. zm.). Obecnie ustawa przewiduje m.in.:

1) możliwość skorzystania przez podmioty, których obiekty budowlane zostały uszkodzone lub zniszczone przez żywioł, z uproszczonych procedur postępowania przed organami administracji architektoniczno-budowlanej przewidzianych w ww. ustawie – w szczególności zamiast pozwolenia na budowę wystarczające będzie zgłoszenie budowy właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej, a w przypadku zamiaru wykonywania prac remontowych zgłoszenie takich prac nie będzie wymagane;
2) możliwość odbudowy, w odrębnym trybie określonym ustawą, zniszczonych obiektów budowlanych w innym niż dotychczas miejscu, ze względu na występujące zagrożenia;
3) możliwość relokacji mieszkańców z terenów zagrożonych ponownym działaniem żywiołu poprzez sporządzenie i uchwalenie miejscowych planów odbudowy (MPO);
4) przyznanie organom gminy kompetencji do uchwalenia aktów prawa miejscowego w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Rozwiązania przewidziane ww. ustawą mają zastosowanie w przypadku wydania przez Prezesa Rady Ministrów, na podstawie danych przekazywanych przez właściwych wojewodów, rozporządzenia określającego gminy lub miejscowości, w których stosuje się te zasady.

Podsumowując, po zdarzeniach klęskowych z 2010 r. przyjęte zostały rozwiązania, które w istotny sposób usprawniły system zarządzania kryzysowego w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Odnosząc się do wprowadzenia zmian w obowiązujących przepisach prawa zmierzających do wzmocnienia kompetencji wójtów, burmistrzów, prezydentów miast poprzez dopuszczenie podejmowania przez nich decyzji o rozkopaniu wału przeciwpowodziowego w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia i mienia w czasie powodzi informuję, że kwestie te pozostają w kompetencji Ministra Środowiska, który jest organem właściwym w zakresie uregulowanym w ustawie Prawo wodne. Niezależnie od powyższego należy podkreślić, iż wprowadzenie takiej możliwości budzi poważne wątpliwości. Należy bowiem zwrócić uwagę, iż intencjonalne przerwanie wału przeciwpowodziowego może mieć wpływ na znacznie większy obszar niż gmina, a w konsekwencji wpływ na życie i zdrowie znacznej liczby ludności zamieszkujących na obszarach sąsiadujących z gminą, na terenie której nastąpiłoby przerwanie wału. Władcze postanowienie o takim działaniu wymaga zatem skoordynowanych działań na wielu poziomach zarządzania kryzysowego, w tym przynajmniej na poziomie wojewódzkim, a nawet w takim przypadku decyzja powinna zostać poprzedzona konsultacjami z wojewodą administrującym na terenach położonych poniżej terenu, który będzie zalany wskutek naruszenia ciągłości obwałowań. Podkreślenia wymaga także to, iż przerwanie wału generuje wysokie koszty związane ze stratami wywołanymi zniszczeniem mienia (w tym prywatnego i samorządowego) zalanego w wyniku

przerwania wału, koszty związane z odbudową wału, jak również koszty wynikające z użycia ciężkiego sprzętu lub innych środków niezbędnych do przerwania ciągłości obwałowań.

Mając powyższe na uwadze uprzejmie informuję, że w opinii MAC propozycja Burmistrza Czechowic-Dziedzic, dot. podejmowania decyzji o przerwaniu wału na poziomie gminy, nie znajduje racjonalnego uzasadnienia.

Z poważaniem,

Minister Administracji i Cyfryzacji

z up. Stanisław HUSKOWSKI
Sekretarz Stanu

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów